

537

537

HOM

8265

U.B.U.

DE CHOLERA

EN

HARE GENEZING DOOR DE HOMOEOPATHIE,

DOOR

DR. WILLMAR SCHWABE.

*Naar den zevenden Hoogduitschen druk voor
Nederlanders bewerkt.*

ROTTERDAM.
NIJGH & VAN DITMAR.
1873.

N^o

EIGENDOM

van de Vereeniging tot bevordering der
Homoeopathie in Nederland.

VEREENIGING V. HOM. GEZONDHEEDEN
BIBLIOTHEEK
Bruckman
* IN NEDERLAND. *

922

HOM 8265
709

DE CHOLERA

EN

HARE GENEZING DOOR DE HOMŒOPATHIE,

DOOR

DR. WILLMAR SCHWABE.

~~~~~

*Naar den zevenden Hoogduitschen druk voor
Nederlanders bewerkt.*

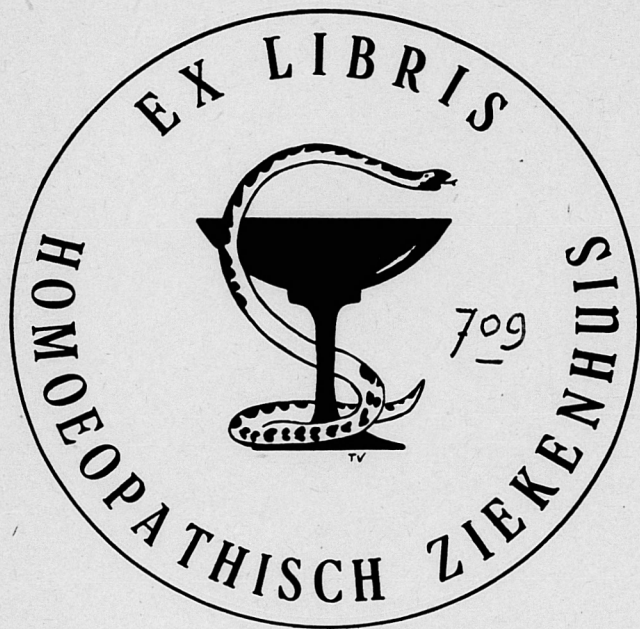
—•••••—

ROTTERDAM.

NIJGH & VAN DITMAR.

1873.

EEN WOORD VOORAF.

De cholera is een der ziekten, in wier bestrijding de homoeopathie in Duitschland, Oostenrijk, Frankrijk, Italie, Spanje, enz. zeer gelukkig is geweest. Ook hier te lande hebben de nog weinig talrijke beoefenaars dier geneeskundige methode in 1866 en 1867 goede resultaten van hun strijd tegen de cholera gezien.

Dit geeft mij aanleiding om thans, bij het weder optreden van den gevreesden vijand in ons midden, eene vertaling in het licht te zenden van het voortreffelijke vlugschrift van Dr. W. Schwabe.

Moge dit boekje, bij onverhoopte verdere uitbreiding der ziekte, aanleiding geven tot het behoud van menig menschenleven, en moge het bovendien strekken om de homoeopathie ook in Nederland meer populair te maken.

DE VERTALER.

December 1873.

I.

GESCHIEDENIS DER CHOLERA.

Het geboorteland der cholera schijnt Oost-Indië te zijn, en wel meer bepaald de moerassige lage landen aan de uitmonding van den Ganges. Reeds in den loop der achttiende eeuw vertoonde zij zich aldaar dikwijls in ernstige epidemiën. Sedert het jaar 1817 verspreidde zij zich, van Calcutta uit, oostelijk naar China en Japan en westelijk naar Voor-Indië, verscheen in 1821 aan de Golf van Perzië, en werd verder voortgeplant naar de Kaspische Zee, tot Astrakan en over een gedeelte van het Russische keizerrijk.

Als een geessel der menschheid, als een verschrikkelijke moordenaar, verspreidde zij zich vervolgens, in de jaren 1830—38 in eene groote epidemie over Europa, verscheen ten tweeden male in 1846, en sedert dien tijd is er bijna geen jaar voorbijgegaan, waarin zij niet in de eene of andere streek vernietigend optrad en duizenden menschen wegsleepte. Geen jaargetijde, geen leeftijd, geen woonstreek beveiligt tegen haar indringen. Op elke breedte, in alle luchtstreken heeft zij geheerscht, en zoowel het platte land als digtbevolkte steden geteisterd.

Toch zijn er zekere omstandigheden welke hare verspreiding bevorderen, en daartoe behooren: laag liggende streken, de nabijheid van stilstaand water, losse grondslag, secundaire en tertiaire formatie van den bodem, en de aanwezigheid van zoogenoemd grondwater nabij de aardoppervlakte.

Waar zulk een broeinest der cholera-besmetting bestaat, is ook bij het grootste gedeelte der bevolking predispositie aanwezig, en is een geringe aanleiding dikwijls voldoende, om de ziekte te doen uitbreken. Zekere gestellen vooral bezitten een bijzonderen aanleg om door de cholera te worden aangetast. Dikwijls treft de ziekte de behoeftige klasse, en bovenal vindt zij hare slagtoffers, zonder onderscheid van stand, onder hen die ligt aan diarrhée lijden, of die pas van eene andere ziekte zijn hersteld. Drinkbroërs, en in 't algemeen allen die een buitensporig leven leiden, mogen zich bijzonder gelukkig achten als zij aan de ziekte ontsnappen. Voorts wordt het ontstaan der ziekte bevorderd door afwijkingen van een gezonden leefregel, door koude vatten, vooral van de voeten en het onderlijf, door gemoedsaandoeningen, zorgen, vrees en te groote inspanning van lichaam of geest. De ziekte vindt haar ijverigsten wegbereider in eene ongeregelde en onzindelijke levenswijze, waarom het raadzaam is, vooral acht te geven op dieet en reinheid. Tot deze laatste behoort ook het ontsmetten van privaten en vuilnishoopen. Dit geschiedt het gemakkelijkst door middel van *zwavelzuur ijzeroxydule*, waarvan men één pond in 18 à 20 ponden water oplost, welke oplossing men over de faecalien uitgiet. Dit moet dagelijks worden herhaald. Ook het plaatsen van schotels met *chloorkalk* op verschillende plaatsen in bewoonde gebouwen is zeer doeltreffend.

KENTEEKENEN EN VERLOOP DER CHOLERA.

Wat nu de kenteekenen en het verloop der cholera betreft, verdienen in de eerste plaats de storingen in de verterings-organen de aandacht. Onaangename smaak in den mond, gebrek aan eetlust, dorst, gevoel van koude, of ook wel een gevoel van spanning in het lijf; neiging tot braken, rommelen in den buik, onregelmatige stoelgang, zijn de voerboden, die dringend aanmanen tot het aanbrengen van hulp. Dikwijls is ook het zenuwgestel aangetast, zoodat duizeligheid, onrust, loomheid en slape-loosheid de grootste voorzigtigheid noodig maken.

Wanneer de cholera eenmaal in eene streek voet gevat heeft, treedt zij veelvuldiger, en ook meer plotseling met volle kracht op. Te midden der bezigheden, bij volkomen gezondheid, maar ook gedurende de nachtrust, vertoonen zich plotseling diarrhée, braken en hevige dorst. De buik en vooral de streek van den hartkuil, wordt krampachtig samengetrokken, en een onbeschrijfelijke angst kwelt den lijder. De ontlastingen hebben een bijzonder voorkomen; zij gelijken op rijstwater, en banen zich vaak als met stroomen naar boven en naar beneden een uitweg.

Zeer spoedig komt daarbij een algemeene uitputting van het lichaam. Het voorhoofd, de punt van den neus, en de tong worden koud, de pols en de stem worden zwakker en zwakker, op het aangezicht, de handen en voeten vertoont zich een blaauwachtige kleur, en de oogen zinken als gebroken in hunne kassen terug. Daarbij worden de spieren, vooral die der kuiten, krampachtig en pijnlijk samengetrokken, en de lijder vertoont het beeld van de grootste vertwijfeling, of ook wel van volkomen gevoelloosheid. Zoo hier nog herstel mogelijk is, moet al-

les aangewend worden om aan dezen toestand een einde te maken; in het tegenovergestelde geval verzwakt de zieke meer en meer, de koude neemt toe, de ledematen worden stijf, het ademen wordt steeds zwakker, en soms reeds in enkele uren — meestal tusschen 6 en 24 uren — volgt de dood.

Gunstige teekenen voor het verloop der ziekte zijn: terugkeer en krachtiger worden van den pols, verminderen en verdwijnen van de blaauwe kleur, en vernieuwde warmte-ontwikkeling in de huid.

Zeldzaam zijn de gevallen, dat het gevoel van verligting zich zonder bijkomende omstandigheden vertoont, en na weinige dagen de volle gezondheid terugkeert.

Uit deze vlugtige beschrijving ziet men dat de cholera meer dan eenige andere ziekte het geheele organisme tegelijk aangrijpt, en dat er weinig deelen zijn, die niet worden aangedaan. Men moet dus ook niet op een enkel orgaan, maar op het geheele zamenstel der organen werken; d. w. z. men moet middelen aanwenden die op *alle* organen, en wel op allen *te gelijk*, hun invloed uitoefenen.

III.

DE WAARNEMINGEN, BIJ DE BEHANDELING DER CHOLERA GEDAAN.

Het is natuurlijk dat de wetenschap zich ijverig heeft bemoeid zoowel om het uitbreken dezer zoo verwoestende ziekte zooveel mogelijk af te wenden, als om middelen te vinden die, als zij reeds is opgetreden, in staat zijn haar vernietigende kracht tegen te werken en menschenlevens te behouden.

Het is echter aan het onvermoeidste streven nog niet gelukt, een middel te vinden, dat geschikt is voor algemeene toepassing en als proefhoudend kan worden aanbevolen.

Bij de veelvuldigheid der genomen proeven, en de verschillende geneeskundige behandeling welke reeds tegen de cholera is aangewend, laat het slechte gevolg van al deze bemoeijingen zich alleen dan verklaren, als men aanneemt, dat de ziekte, naarmate van het individueele gestel des lijders, een individueel karakter draagt; m. a. w., dat zij bij verschillende personen met verschillende verschijnselen optreedt, en wij daarom geen middel kunnen aanwijzen, dat in alle ziektegevallen dezelfde werking uitoefent. Deze onderstelling wordt bevestigd door het feit, dat op eene en dezelfde plaats en onder volkomen dezelfde uitwendige omstandigheden de cholera in zeer verschillende gedaanten optreedt, wat alleen door hare betrekking tot de individueele natuur van den patiënt kan worden veroorzaakt

Met het oog op dezen stand van zaken moet dus ook de behandeling door den geneesheer zich voornamelijk richten naar de persoonlijke eigenaardigheden van het aangeaste individu, of moet althans de lichaamsgesteldheid van den zieke daarbij noodzakelijk in aanmerking worden genomen. Het snelle verloop der ziekte gunt echter geen tijd tot proefnemingen om de natuur van den patient te leeren kennen. Derhalve kan men die behandeling de beste noemen, welke, zonder aan de individualiteit tekort te doen, slechts de levenskrachten zoekt op te wekken. Aan dezen eisch kan alleen de homoeopathische geneeswijze voldoen, gelijk door achterstaande statistieke opgave genoegzaam wordt bewezen.

Naam en woonplaats van den Geneesheer.	Aantal der door hen behandelde Cholera-zieken.	Daarvan zijn	
		genezen.	gestorven.
Dr. SCHALLER, Praag	113	113	—
„ LÖVY, „	80	72	8
„ GERSTL, „	330	294	36
„ VON BAKODY, Raab	154	148	6
LENZ, Pesth	40	32	8
Dr. MAYER, Pesth	65	65	—
„ VEITH, Weenen.....	80	78	2
Prof. Dr. VEITH, Weenen	50	49	1
Dr. VON LICHTENFELS, Weenen ...	46	43	3
„ VON MARENZELLER, „ ...	104	88	16
„ SCHÜTZ, „ ...	17	17	—
„ LEDERER, „ ...	80	78	2
„ SCHRÉTER, Lemberg	27	26	1
„ STÜLER, Berlijn	31	26	5
De Doctoren in Hannover in 1847.....	495	478	17
Die van den „Tischnowitzer Kreis“ ...	278	251	27
Volgens Dr. BUCHNER's „Resultaten der ziekenbehandeling naar de allo- path. en de homoeop. methode, vol- gens officieele opgaven“, in 19 steden	1464	1371	93

Ook de schrijver van dit werkje ontving uit alle oorden berigten, volgens welke door homoeopathische behandeling 94 à 95 percent der cholera-lijders zijn genezen.

VOORZORGEN.

In de eerste plaats moeten de voorschriften der gezondheidsleer ten opzichte van gezonde woningen, zuivere lucht en geschikt voedsel streng worden opgevolgd. Zoodra zich enkele ziektegevallen voordoen moeten de lijders zooveel mogelijk worden afgezonderd, en hunne uitwerpselen door ijzervitriool of chloorkalk, zooals reeds gezegd is, ontsmet. De lijken moeten op een afgezonderde plaats gebracht en spoedig begraven worden. Iedereen moet het

ook persoonlijk als een duren pligt beschouwen, de grootst mogelijke voorzorgen te nemen, de geringste verschijnselen niet te minachten en geen oogenblik te dralen om zich de noodige hulp te verschaffen.

Men zoeke zorgvuldig verkoudheden en afwijkingen van een gezond dieet te vermijden, en late zich vooral niet door onnoodige vrees beheerschen. (*)

Toch kan, ook in weerwil van alle voorzigtigheid, de cholera zich openbaren, onder de bovenvermelde verschijnselen, en alsdan moet geneeskundige bijstand worden verschaft. De verschijnselen volgen dikwijls zoo spoedig op elkander, en nemen zulk een snel en gevaarlijk verloop aan, dat het winnen van tijd voor de redding van den lijder van het hoogste belang is. Men mag dus geen enkel oogenblik verzuimen om de hulp van een arts in te roepen.

Ongelukkig is het echter niet overal mogelijk, bij een homoeopathisch geneesheer hulp te zoeken, daar men er op de meeste plaatsen geen vindt. Zelfs in sterk bevolkte steden is het bij het uitbreken en de verbreiding der cholera onmogelijk, dat iedereen terstond door een geneesheer met raad en daad kan worden geholpen. Daarom is het noodig dat iedereen, uit voorzorg voor zich en de zijnen de noodige middelen, zoowel tot voorbehoeding als tot directe hulp bij de hand hebbe, ten einde, zoover het den mensch mogelijk is, de gevreesde krankheid te kunnen bestrijden.

(*) Dr. Constantijn Hering schrijft: „Het zekerste middel om de Cholera van zich af te wenden, is *zwavel*. Neem een theelepeltje vol van het fijnste zwavelpoeder (*Lac sulphuris*) en strooi dat van binnen over de zolen der wollen kousen, voor iedere voet de helft. Ga dan gerust aan uwe bezigheden. Dit middel behoedt tegen de Cholera. Ga niet met nuchtere maag uit, eet droog brood en vermijd zure dingen”.

Diarrhée, hoe weinig acht men daarop in andere tijden ook moge geven, mag gedurende het heerschen der cholera in geen geval veronachtzaamd worden. Men neme terstond rust, gebruike een weinig rooden wijn met water, dikke pap of ligt gebraden vleesch, en bij personen die neiging tot diarrhée hebben wassche men het onderlijf met verwarmden rooden wijn. Komt het niettegenstaande deze maatregelen tot een cholera aanval, d. w. z., ontstaat er braking met diarrhée, krijgen de ontlastingen het vermelde rijst-waterachtige aanzien, daalt de temperatuur der huid, wordt de lijder door grooten angst en door kramp in de kuiten gekweld, zoo is er geen beter middel dan

Veratrum,

alle 10 à 15 minuten 2 droppels in een theelepel vol water. Gewoonlijk houden spoedig na 't gebruik van dit middel de buikpijn en het braken op, de lijder wordt warmer, de huid begint vochtig te worden, en als zich geen zeer ongunstige omstandigheden voordoen kan men den patient als gered beschouwen.

Treedt de cholera in nerveuzen vorm op, houden diarrhée en braken plotseling op, wordt het lichaam ijskoud en met koud zweet bedekt; ligt de lijder, met een akelig gelaat, in een staat van ongevoeligheid verzonken; doet zich stijf- of kinnebakkenkramp voor; zoo ga men terstond over tot het gebruik van

Kamfer-oplossing ϕ

en geve hiervan om de 5 of 10 minuten 2 à 3 droppels op suiker. Tevens is het raadzaam, het lichaam met kamfer-oplossing in te wrijven, en lavementen te geven, waarbij men een theelepel kamfer heeft gevoegd. In vertwijfelende gevallen wrijve men met flanel, dat met kamfer-oplossing bevochtigd is, en verdampe kamfer op een verhitte plaat, vooral wanneer de mond der lijders krampachtig gesloten is.

Als er hevige krampen ontstaan, en de ledematen,

vooral de vingers en teenen stuipachtig heen en weer bewegwen worden; bij druk en zamentrekking van den hartkuil en de borst, en een hoorbaar gerommel bij het inslikken van dranken, geve men

Cuprum acet. 2.

waarvan om het heel of half uur eene hoeveelheid zoo groot als een erwt, in water opgelost, moet worden gebruikt.

In gevallen, waar bederf van het bloed dreigt te ontstaan, waar zich verlamming van de ademhalings- en circulatie-organen ontwikkelt, de pols nauwelijks voelbaar is, en zich kaak- of stijfkramp vertoont, moet

Acid. hydrocyan. 3.

worden aangewend, om het uur 2 droppels in een weinig water. Dit middel heeft vaak wonderbare uitwerking gehad.

Is het braken zwak, doch de stoelgangen sterk en hevig; de ontlasting vaak bruinachtig en vlokkig; de extremiteiten ijskoud, en de tong wit; doen zich kramp in de kuiten en stuipen voor, zoo kieze men

Secale cornutum 1.

om het halve of heele uur 3 à 4 droppels in water.

In kwaadaardige gevallen, waar vreeselijke onrust en doodsangst ontstaan, bij snel zinken der krachten, kwellenden dorst, brandend gevoel in de maag, drooge, zwartachtige lippen, kokhalzen, bloedigen stoelgang, kleinen, intermitterenden pols, heeft

Arsenicum 3.

zich als het werkzaamste middel doen kennen. Om het uur 3 droppels in water.

Wanneer zoowel het braken als de stoelgang in groote hoeveelheden plaats vindt, met hevig persen in den

endeldarm en in de blaas, en een ijskoud gevoel in de maag, geve men

Colchicum 1.

om het half uur 3 droppels, tot zich beterschap vertoont.

Bij stilstand van pols en adem, verlamming, hitte met groote zwakheid, bloedaandrang naar borst en hoofd, angst, roode en zweetende wangen, en kleverig zweet, is

Carbo vegetabilis 3.

aan te bevelen. Men neme om het kwartier zooveel als een erwt, in water opgelost.

Wanneer ademnood en aanvallen van verstikking op den voorgrond treden, wende men

Tabacum 1.

aan, om de twintig minuten 3 à 4 droppels in water.

Zooveel wat de behandeling der cholera zelve betreft. Thans nog eenige opmerkingen over de dikwijls voorkomende naziekten, welke wel in staat zijn nieuwe gevaren te voorschijn te roepen.

Gewoonlijk is gedurende de veelvuldige ontlastingen de urine-afzondering afgebroken. Zoodra de eerste ophouden, begint de laatste weder en geeft zich door persen in de pisbuis en in het onderlijf te kennen. Deze persing kan zelfs pijnlijk worden, in welk geval men

Cantharis 1.

kan aanwenden: om de twee of drie uren 3 droppels in een eetlepel water. Te gelijkertijd verzuime men niet, warme compressen op het onderlijf aan te wenden.

Een andere ziekte, die zich niet zelden in het gevolg der cholera vertoont, is longontsteking. Het is zeer duidelijk dat, waar de krachten van den lijder door den doorgestanen cholera-aanval reeds zeer uitgeput zijn, het

regtstreeks gevaar moet opleveren, den patient door bloed-aftapping, welke door velen wordt aanbevolen, nog meer te verzwakken. Het meest geschikte specifieke middel is, volgens de beste waarnemingen,

Phosphor 3.

om de twee uren 3 droppels op suiker.

De andere naziekten die zich nog kunnen vertoonen gaan wij stilzwijgend voorbij, omdat dit boekje volstrekt geen wetenschappelijke verhandeling voor den geneesheer behoeft te zijn. Ons eenig doel was en is, voor den leek een beeld van de cholera te schetsen en hem de middelen aan de hand te doen om volgens zijn krachten aan deze vreeslijke ziekte weerstand te bieden.

SLOTWOORD.

Bijna elken zomer, vooral in den tijd dat veel jonge groenten en veel fruit worden gegeten, en bovendien de hitte aanleiding geeft tot het drinken van veel koud water, komen diarrhées met braking voor, die men *Cholerine* noemt; welke ziekte bij groote onachtzaamheid veel overeenkomst met de cholera kan krijgen, en voor langen tijd een toestand van groote zwakte, en neiging om bij de geringste afwijkingen in het dieet op nieuw diarrhée te krijgen, kan na zich slepen.

Treedt bij deze ziekte het braken van slijmachtig groene, galachtige stof op den voorgrond, gepaard met min of meer galachtige of geelachtige — minder waterige — darmontlasting, zoo moet men

Ipecacuanha 1.

aanwenden: om het uur 3 à 4 droppels in een eetlepel water.

Treedt daarentegen de diarrhée meer op den voorgrond, in groote hoeveelheden, waterig, met hevige buik-

pijnen, met gerommel en geruisch in het lijf; bij drooge tong en grooten dorst, zoo neme men om het 1½ of om de 2 uren 3 droppels

Phosphor 3.

Wanneer braking en diarrhée zich gelijktijdig vertoonen (overgang tot aziatische cholera); wanneer de stoelgangen plotseling, hevig, waterig, witachtig zijn, bij koude der ledematen, koud zweet, aanvallen van flauwte, angst en beklemdeheid; of als de tong koud en beslagen, het aangezicht aardkleurig en ingevallen, en de pols zwak en sidderend is, en zich kramp in de kuiten vertoont, zoo moet men terstond

Veratrum 1.

toedienen; om het kwartier 3 à 5 droppels in een eetlepel water, tot beterschap begint.

In de homoeopathische apotheek „SAMUEL HAHNEMANN”,
van

DR. WILLMAR SCHWABE,

te LEIPZIG (*Centralhalle*)

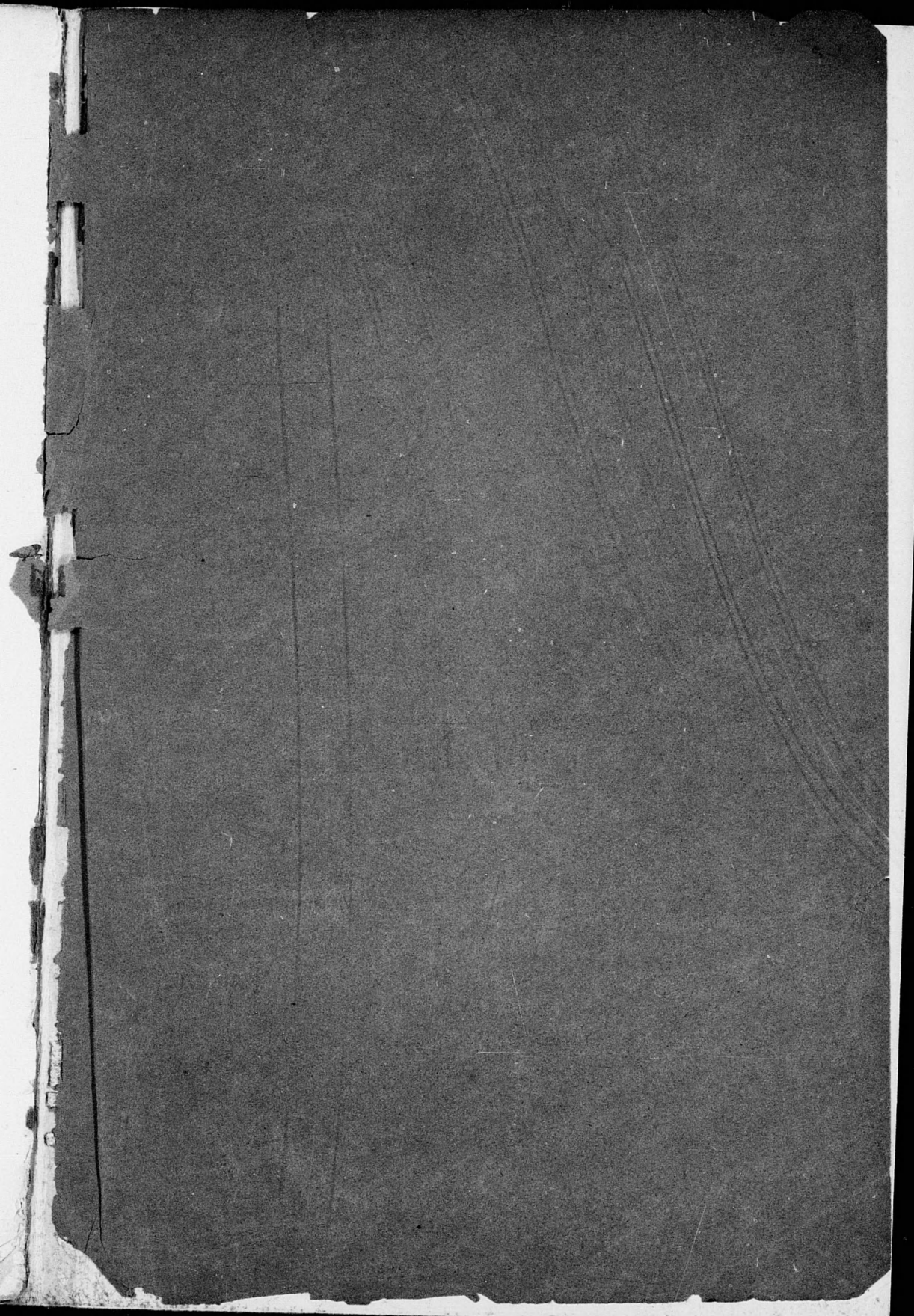
zijn steeds te verkrijgen:

CHOLERA-APOTHEKEN

met 12 geneesmiddelen (*Veratrum* 2 fleschjes), ieder fleschje 200 droppels bevattende; benevens 1 grooter fleschje kamfer-oplossing, eene doos *Sulphur* als voorbehoedmiddel, en eene brochure, in eenvoudige, net étui, voor 1 Thaler 10 Groschen.

Prijscouranten van andere homoeopathische huis- en zak-apotheken, enkele geneesmiddelen, boekwerken, enz., worden door Dr. W. SCHWABE op *franco* aanvraag *gratis* toegezonden.

Bij de Uitgevers dezes is mede verschenen :

DE HOMOIOPATHISCHE GENEESWIJZE.
MEDEDEELINGEN

TOT VERSPREIDING VAN DE KENNIS DEZER METHODE,
onder medewerking van verscheidene Binnen- en Buitenlandsche Geleerden,

BIJEEVENVERZAMELD DOOR

Dr. A. J. GRUBER, Dr. F. W. O. KALLENBACH en Dr. S. J. VAN ROIJEN,
Homoïopathische Geneesheeren.

Prijs f 1.50.

HANDBOEK

VOOR DEN

BESCHAAFDEN STAND EN VOOR GEZAGVOERERS VAN SCHEPEN,

TOT BEHANDELING DER

MEEST VOORKOMENDE ZIEKTEN,

VOLGENS DE

HOMOIOPATHISCHE GENEESWIJZE,

NAAR DE BESTE BRONNEN BEWERKT DOOR

S. J. VAN ROIJEN,

(GEWONE INLANDSCHE ZIEKTEN.)

Prijs f 1.50.

DE HOMEOPATHISCHE HUIS- EN SCHEEPSDOCTOR,

IN KORTE

THERAPEUTISCHE DIAGNOSEN.

EENE PROEVE,

door **Dr. C. Baron VON BÖNNINGHAUSEN,**

KONINKL. PRUISS. REGEERINGSRAAD,

Lid, honorair of corresponder. Lid der Homeopathische Maatschappijen te
Parijs, Madrid, Londen, Palermo, Philadelphia en Rio de Janeiro,
alsmede van verschillende natuurkundige en andere
geleerde Genootschappen zoo in als buiten 's lands.

UIT HET HOOGDUITSCH.

Καὶρὸν γινῶσι
Πιττακὸς

Prijs ..... f 0.60 Cents.

DE HOMOEOPHATISCHE GENEESKUNST.

POPULAIRE SCHETS VOOR HET

niet geneeskundig publiek,

door eene Vereeniging van Voorstanders der Homoeopathie.

Prijs ..... f 0.30 Cents.

